

03.12.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**3 Aralık 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

3 Aralık 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 87)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4874)
- 30/5/1985 Tarihli ve 3212 Sayılı Kanun Kapsamında 2022 Yılında Anlaşma Akdedilmeksizin Verilebilecek Mal veya Hizmetlerin Parasal Limiti ile Cinsinin Belirlenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4875)
- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü Ana Statüsü Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4876)
- Bazı Maddelerin 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun Hükümlerine Tabi Tutulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4877)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 4878, 4879, 4880, 4881, 4882, 4883, 4884)

ATAMA KARARLARI

- Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2021/575, 576, 577, 578, 579)

YÖNETMELİK

- Bülent Ecevit Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GENELGE

- Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu ile İlgili 2021/23 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

TEBLİĞ

- Elektrik Piyasası ve Doğal Gaz Piyasasında Faaliyet Gösteren Lisans ve Sertifika Sahibi Tüzel Kişilerce Ödenmesi Gereken Yıllık Lisans Bedeli ile Katılma Payının Bildirim ve Tahsil Usulüne İlişkin Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ

KURUL KARARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 02/12/2021 Tarihli ve 10591 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 13/10/2021 Tarihli ve E: 2021/43, K: 2021/74 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 29/9/2021 Tarihli ve 2017/15462 Başvuru Numaralı Kararı

TOBB ETÜ sempozyumu kapılarını açtı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nin (ETÜ) düzenlediği "Bireysel Başvuru Kararlarının Özel Hukuktaki Yansımaları" adlı sempozyuma ev sahipliği yaptı.

YENİ AKİT

TOBB ETÜ'de "Bireysel Başvuru Kararlarının Özel Hukuktaki Yansımaları" adlı sempozyumuna ev sahipliği yapıyor. İki gün sürecek olan sempozyumda, Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararlarının Özel Hukuka Yansımaları, Kişiler ve Aile Hukuku, Devletin Pozitif Yükümlülükleri, Kamulaştırma, Kamulaştırmaz El Atma ile İmar, Kadastro ve Tapu Uyuşmazlıkları konuları ele alınacak. Etkinliğin açılış konuşmasını TOBB Yönetim Kurulu Üyesi **Faik Yavuz** yaparken Anayasa Mahkemesi Başkanvekili Hasan Tahsin Gökcan ve öğrencilerin katılımıyla ilk oturum gerçekleştirildi.

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi **Faik Yavuz**, açılış konuşmasında hukuk sistemi, devletin ve ekonominin temel direği olduğunu belirterek şöyle devam etti: "Hukuk güçlü olursa, insanların birbirine, kurumlara ve sisteme olan güveni artar. Adalet ve güven duygusu bir ülkede güçlüyse, o ülkenin ekonomisi de güçlü olur. Türk iş dünyası olarak biz, güçlünün haklı olduğu değil, haklının güçlü olduğu bir Türkiye istiyoruz. Bizim kültür ve inancımızda da hukukun yeri çok önemli. Biz mülkün temelinde Adaletin olduğuna inanan bir milletiz. İşte bu yüzden, adalet terazisinin dengesini korumalıyız. Haklının güçlü olması için çalışmalıyız. İşte bu noktada TOBB olarak hiçbir zaman elimizi taşın altına koymaktan çekinmedik.

İşte TOBB ETÜ Hukuk Fakültesi, bunun en iyi örneği. Alternatif çözümler ürettik. Arabuluculuk bunlardan yalnızca biri. Asırlar önce ecdadımız, bunu uygulamaya başlamıştı. Oda-Borsa Camiamızın temelini oluşturan Ahilikte, ticari ihtilafları Ahiler çözerdi. Sonra biz bunu unuttuk, Avrupa bizden alıp geliştirdi. TOBB olarak bu işe sahip çıkmamız sonrasında, önce iş-işveren uyuşmazlıklarında, sonra ticari davalarda, en son olarak da tüketici davalarında, arabuluculuk zorunlu hale getirildi. TOBB bünyesinde, UYUM Arabuluculuk ve Uyuşmazlık Çözüm Merkezi'ni faaliyete geçirdik. Odalarımızda arabuluculuk ve tahkim merkezlerinin sayılarını artırdık. 1991'den bu yana TOBB Tahkim Divanı ile üyelerimizin uyuşmazlıklarının hızlı ve etkin çözümüne destek olduk.”

TOBB olarak kurucuları arasında yer aldığı İstanbul Tahkim Merkeziyle, İstanbul'un önemli bir tahkim merkezi olması için çalışmaya başladıklarını aktaran Yavuz, “İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası'nın da başkan yardımcısı olarak, İslam dünyasında tahkimin etkin şekilde kullanılması için adımlar attık. İslam Odası Tahkim Merkezi'nin İstanbul'da faaliyete geçmesini sağladık. Yatırım ortamının en önemli unsularından biri, sözleşmelerden kaynaklı yükümlülüklerin garanti altına alınmasıdır. Bireysel başvurular da temel hak ve özgürlükleri kamu tarafından ihlal edilen bireylerin başvurdukları temel hakların korunması açısından büyük önem arz ediyor” değerlendirmesinde bulundu.

Dünyada gıda fiyatları zirvedeki seyrini sürdürdü

Dünya gıda fiyatları, buğday ve süt ürünlerine olan talepten destek bularak Kasım'da da yükselişini sürdürürken 10 yılın en yüksek seviyesinde seyretmeye devam etti.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yayınlanan Gıda Fiyat Endeksi, 134.4 puanla Haziran 2011'den bu yana en yüksek seviyesini gördü.

Küresel piyasalarda yaygın işlem gören gıda ürünlerinin uluslararası fiyatlarındaki aylık değişimleri izleyen endeks, aylık bazda yüzde 1,2 yükselirken, yıllık bazda ise yüzde 27,3 arttı.

FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi, Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 3,4 artarak endeksin toplam yükselişine de neden oldu. Piyasadaki daralmayı öngören alıcıların tereyağı ve süt tozu için spot tedariklerini güvence altına almak için yaptıkları güçlü talep bu iki üründe küresel ithalat trendini tetikledi.

FAO Hububat Fiyat Endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 3,1 artarak bir önceki yıla göre yüzde 23,2 yükselişe sahne oldu. Mısır fiyatlarındaki artış sınırlı kalırken, buğday fiyatları ise Mayıs 2011'den bu yana en yüksek seviyeyi gördü. Pirinç fiyatları ise sabit kaldı.

Özellikle yüksek kaliteli olmak üzere buğdaydaki düşük arz güçlü bir talebe neden olurken, fiyatlar Avustralya'daki zamansız yağışlarla ilgili endişeler ve Rusya Federasyonu'ndaki ihracat önlemlerindeki potansiyel değişikliklerle ilgili belirsizliklerle de desteklendi.

ŞEKER FİYATLARINDA YILLIK ARTIŞ YÜZDE 40 OLDU

FAO Şeker Fiyat Endeksi ise Kasım'da aylık bazda 1,4 artarken, yıllık bazda yaklaşık yüzde 40'ın üzerinde artış gösterdi. Etanol fiyatlarındaki yükseliş şeker fiyatlarındaki artışa neden olurken, Hindistan'dan gelen büyük sevkiyatlar ve Tayland'ın şeker ihracatına yönelik olumlu bir görünüm, yukarı yönlü baskıyı hafifletti.

FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, Ekim ayındaki rekor seviyesinden yüzde 0,3 oranında geriledi. Bu oran soya ve kolza yağında daha düşük fiyatları oluşturdu. Uluslararası palmiye yağı fiyatlarıysa sabit kaldı.

FAO Et Fiyat Endeksi yüzde 0,9 gerileyerek, art arda dördüncü ayda da düşüşünü sürdürdü. Avustralya'dan ihraç edilebilir arzın artmasıyla küçükbaş hayvan fiyatları da keskin bir şekilde düşerken sığır ve kanatlı eti fiyatlarıysa büyük ölçüde sabit kaldı.

TAHİL ÜRETİMİNDE REKOR BEKLENTİSİ

FAO'nun bugün yayınlanan Tahıl Arz ve Talep Özeti, dünya tahıl üretiminin 2021'de bir önceki yıla göre yüzde 0,7 daha yüksek gerçekleşerek yeni bir rekor olan 2.791 milyon ton olacağını öngörüyor. 2020 yılına kıyasla, dünya çapında iri taneli tahıl ve pirinç üretiminin sırasıyla yüzde 1,4 ve yüzde 0,9 oranında artması beklenirken, buğdayın yüzde 1,0 oranında düşmesi öngörülüyor.

2021/22'de dünya tahıl kullanımının yüzde 1,7 artarak 2 810 milyon tona yükseleceği tahmin edilirken, 2022'de mevsim kapanışına kadar dünya tahıl stoklarının sezon açılış seviyelerinden yüzde 0,9 oranında gerileyeceği öngörülüyor. FAO'ya göre, bunun sonucunda ortaya çıkan yüzde 28,6'lık stok-kullanım oranı "genel olarak hala rahat bir arz durumunu gösterecek".

FAO, 2021/22'de küresel hububat ticaretinin yüzde 0,7 artarak 480 milyon tona çıkacağını ve dünya buğday ticaretinde beklenen yüzde 2,2'lik genişlemenin iri taneli tahıl ticaretindeki muhtemel daralmayı dengelemekten daha fazla olacağını öngörüyor.

DÜŞÜK GELİRLİ GIDA AÇIĞI OLAN ÜLKELERDE ÜRETİM DE DÜŞECEK

Bugün yayınlanan en son Ürün Beklentileri ve Gıda Durumu Raporuna göre, çatışmalar ve kuraklık, dünyanın çeşitli bölgelerinde, özellikle Doğu ve Batı Afrika'da gıda güvensizliği koşullarını daha da kötüleştiriyor. FAO, Afrika'da 33, Asya'da 9, Latin Amerika ve Karayipler'de 2 ülke olmak üzere dünya çapında 44 ülkenin gıda için dış yardıma ihtiyacı olduğunu değerlendiriyor.

Gıdada dış yardıma ihtiyaç duyan ülkeler ise şunlar: Tanzanya, Venezuela, Kongo, Afganistan, Bangladeş, Burkina Faso, Burundi, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Kongo, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Cibuti, Eritre, Eswatini, Etiyopya, Gine, Haiti, Irak, Kenya, Lübnan, Lesotho, Liberya, Libya, Madagaskar, Malavi, Mali, Moritanya, Mozambik, Myanmar, Namibya, Nijer, Nijerya, Pakistan, Senegal, Sierra Leone, Somali, Güney Sudan, Sudan, Suriye Arap Cumhuriyeti, Uganda, Birleşik Cumhuriyeti, Yemen, Zambiya ve Zimbabve.

Üç aylık raporda ayrıca, tahıl hasadına dair güncellemeler de yer aldı. Buna göre tahıl hasadında 2022'de üretimin gelişmiş ülkelerde yüzde 2,0 oranında artacağı, ancak gelişmekte olan ülkelerde yüzde 0,1 oranında hafifçe küçüleceğini öngörülüyor. Düşük Gelirli Gıda Açığı Olan Ülkeler için, Yakın Doğu ve Doğu Afrika'da öngörülen önemli düşüşler nedeniyle daralmanın yüzde 2,4 olması bekleniyor.

Fitch, Türkiye'nin not görünümünü düşürdü

Türkiye'nin kredi notunun "BB-" olarak teyit edildiği belirtilen açıklamada, kredi not görünümünün ise "durağan"dan "negatif"e çevrildiği kaydedildi.

Fitch, Türkiye'nin kredi not görünümünün "durağan"dan "negatif"e çevirdi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Türkiye için bu yılki büyüme beklentisini yüzde 9,2'den yüzde 10,5'e çıkardı.

Türkiye'nin kredi notunun "BB-" olarak teyit edildiği belirtilen açıklamada, ülkenin kredi not görünümünün ise "durağan"dan "negatif"e çevrildiği kaydedildi.

Türkiye'nin salgının etkili olmaya başladığı 2020'de gayrisafi yurtiçi hasılasının (GSYH) yüzde 1,8 arttığı anımsatılan açıklamada, ülke ekonomisinin 2021'de ise yüzde 10,5 büyümesinin tahmin edildiği aktarıldı. Fitch, eylül ayında yayımlanan Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 9,2 büyüyeceğini öngörmüştü.

Açıklamada, ülke ekonomisine ilişkin 2022 yılı büyüme tahmininin ise yüzde 3,5'ten yüzde 3,6'ya yükseltildiği kaydedildi.

Türkiye'nin ekonomik büyümesinin, emsallerine göre güçlü olduğuna işaret edilen açıklamada, ancak ülkede kişi başına düşen milli gelirin dolar bazında 2013'ten bu yana düşüş eğiliminde olduğu ifade edildi.

Dış ticaret açığı 5,3 milyar dolar

Kasımda 21 milyar 468 milyon dolarlık ihracat rekoruna karşılık aylık dış ticaret açığı 272 milyon dolar artarak 5.3 milyar dolara ulaştı.

ANKARA (DÜNYA)

Kur hareketliliğine bağlı olarak, dış ticaret dengesindeki kümülatif iyileşme sürüyor. Kasım ayında ihracat yüzde 33.4 artarak 21 milyar 468 milyon dolarla, tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmış oldu. Ancak aynı dönemde ithalat da yüzde 26.7 artınca, ihracat rekoruna karşılık aylık dış ticaret açığı 272 milyon dolar artarak 5.3 milyar dolara ulaştı.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, TİM Başkanı İsmail Gülle ile birlikte kasım ayı dış ticaret verilerini açıkladı. Bakan Muş, 21 milyar 468 milyon dolarla aylık bazda en yüksek ihracat seviyesine ulaşıldığını söyledi. Ocak-Kasım döneminde 203.1 milyar dolar olan ihracatın yıllık bazda ise 221 milyar doları geçtiğini dile getiren Muş, pandemi öncesi ihracat seviyesinin üzerine çıkıldığını söyledi.

Kasım ayında ihracatta rekor kırılmasına rağmen, ithalatın yüzde 22.9 artması, aylık bazda dış ticaret açığının geçen yıla göre 272 milyon dolar artarak 5 milyar 326 milyon dolara çıkmasına yol açtı. Ocak-Kasım döneminde ise dış ticaret açığı yüzde 13.55 azalarak 39 milyar 186 milyon dolara indi. Bakan Muş, enerji hariç ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 101.2 olduğunu belirtirken, aylık bazdaki karşılama oranının ise yüzde 76.1'den yüzde 80.1'e yükseldiğini söyledi.

İhracatta yaşanan başarıyı önemsiz göstermek için çaba sarf edenler olduğunu kaydeden Mehmet Muş, ihracatta yaşanan üstün performansı döviz kuruna

bağlamanın sığ bir yaklaşım olduğunun altını çizdi. Muş, bu başarının kamu ve özel sektörün işbirliğiyle yakalandığını dile getirdi.

Türkiye'nin salgın sonrası süreçte tüm olumsuzluklara rağmen uluslararası rekabet gücünü artırdığını belirten Muş, verimlilik artışı, katma değerli üretim, markalaşma ve güçlenen dış talebin etkili kullanıldığını söyledi.

Küresel talebin enerji ve gıda fiyatlarında tüm zamanların en yüksek seviyesinin yakalanmasına yol açtığını bildiren Mehmet Muş, çalışmalarını sürdürülen TURKOVAC aşısının küresel aşı adaletsizliğiyle mücadeleye katkı vereceğini belirtti.

İhracatın büyüme verilerine etkisinin üçüncü çeyrekte de sürdüğünü ifade eden Muş, yılın tamamının çift haneli büyüme ile kapatılacağını belirtti.

Döviz kurunda yaşanan artışın vatandaşa minimum yansıması için çaba sarf ettiklerini kaydeden Mehmet Muş, "İş gücünün, emekçinin Türkiye'nin büyümesinden daha fazla pay alması için çalışmalarımızı daha da yoğunlaştırıyoruz" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin tedarik zincirindeki konumunun avantajını çok iyi kullandığını bildiren muş, çok sayıda AB ülkesi ve ABD'nin tedarik ağıyla yatırımlarını Türkiye'ye kaydirdiğini söyledi.

İhracattaki artışın geçici olmadığını vurgulayan Muş, birçok yabancı yatırımcının lojistikten bankacılığa, finans ve Ar-Ge'den inovasyona kadar birçok yatırımı Türkiye'ye kaydirdiğini belirtti.

Mehmet Muş, Macaristan ve Sırbistan ile geçiş belgesi ücreti sorunlarını çözdüklerini kaydederek, markalaşma potansiyeli yüksek ürün gruplarına sahip firmalara yüzde 50 teşvik sağlayarak araştırma ve geliştirme faaliyetlerine kaynak oluşturduklarını anlattı.

Gülle: Dış ticaret fazlası veren Türkiye hedefine çok yakınız

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle, öncü göstergelerin, dış ticaret fazlası veren Türkiye hedefinin hiç olmadığı kadar yakın olduğunu gösterdiğini bildirdi.

Kasım'da 1800 firmanın ilk kez ihracat yaptığı bilgisini veren Gülle, yılbaşından bu yana ilk kez ihracat yapan firma sayısının ise 17 bin olduğunu söyledi. İhracat ailesi olarak Türkiye ekonomisine verdikleri katkıdan gurur duyduklarını anlatan Gülle, yıllık ihracat hedefinin şimdiden aşıldığını, ihracatta sürdürülebilir artışın yakalandığını kaydetti.

Türk ihracatçısının salgının en yoğun döneminde bile tedarik zincirini bozmadığını anlatan Gülle, "İhracatta sevindirici gelişmelerin yanı sıra yeni yatırımları devreye

03.12.2021

sokarak, sürdürülebilir üretime hızla geçerek, sanayide yeşil dönüşümü bir an evvel tamamlayarak, dijitalleşmeyi güvenli bir şekilde yaygınlaştırarak, inovasyon, tasarım, teknoloji ve markalaşmaya daha çok kaynak aktararak, bugün açıkladığımız ihracat artışlarının ve bahsettiğimiz büyüme rakamlarının katlanarak artmasını sağlamak mümkün” ifadelerini kullandı.

Piyasadaki dolarizasyon yüzde 70'e dayandı tahsilat endişesi büyüyor

Yüksek ve oynak kur karşısında firmalar kendi sermayelerini korumak adına piyasaya her gün yeni bir kural getiriyor. Tıpkı vadeli işlemlerde olduğu gibi peşinde de TL'den dövizle kayış hızlandı. Çekler dövizle yazılıyor, dövizli işlemlerin vadeleri kısa tutuluyor. Ticari kartlar peşin ödemelere komisyon ekleniyor. Tahsilatlarda yaşanan gecikmeler iş dünyasını tedirgin ediyor.

Kurun ateşi bir türlü düşmeyince iç piyasada ticaretin kuralları günbegün değişmeye devam ediyor. TL ile işlemlerde vadeler birçok sektörde sıfırlanıp tamamen peşine dönmüşken, vadeli işlemler dövizle yapılır olmuştur. Nakit ödemelerde de artık döviz isteyenlerin sayısı artmaya başladı, çekler dövizle yazılıyor. Dövizle yapılan vadeler de süreler kısaltmaya başladı. Ticari kartlar üzerinden yapılan firmalar arası işlemlerde de komisyonlar konmaya başladı. DÜNYA'ya konuşan sektör temsilcileri piyasada dolarizasyonun yüzde 70'lere dayandığını söylüyor.

TOBB Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektör Meclis Başkanı Şeref Fayat, dövizdeki volatilitenin çok yüksek olduğunu vurgulayarak, "Volatilité o kadar yüksek ki, işi gücü bıraktık kura bakıyoruz" dedi. Dövizde bile artık peşine dönüldüğünü kaydeden Fayat, "Hammadde fiyatları dövizde bile değişiyor. Hammaddede döviz bazında da çok ciddi volatilité var. Hammaddeci döviz bazında malını yerine koyup koyamayacağını bilemediği için, o gün peşin satıp yerine yeni malı koymak istiyor. Dolayısıyla artık her türlü vadeli satış hammadde satıcıları için risk oluşturmaya başladı.

Sektörlerde TL hiç çalışmaz oldu. Her şey dövizle ödeniyor oldu, döviz çeki veriyoruz artık. Bu oynaklık devam ettikçe dövizle alışveriş oranları artacak” diye konuştu. Kur farkı faturalarına da değinen Fayat, “Bugünlerde kur farkı faturasına maruz kalan kişi ihracata değil de iç piyasaya satış yapıyorsa maalesef çok ciddi zarar yazıyor” ifadelerini kullandı.

“TL çok korunaksız”

Makine İhracatçıları Birliği (MAİB) Yönetim Kurulu Üyesi Ali Eren, piyasada adeta bir türbülans yaşandığını, bunun çiftçiden esnafa, sanayiciden herkese kadar sirayet ettiğini söyledi. Sürecin TL’den kaçış, tam dolarizasyona geçiş şeklinde açıklanabileceğini kaydeden Eren, “Zaten dolarize olan bir ekonomiyiz. Ama eskiden bu dolarizasyon yüzde 30-40 iken, şimdilerde yüzde 70’lerde. Vadeler kısalıyor, dövizle peşin ödeme istenip, çekler dövizle yazılıyor. Bütün piyasa dövize dönüyor. Bu çok normal. Çünkü TL çok korunaksız. Tüm dünyada geçerli bir kural var, kuvvetli para zayıf parayı yer” diye konuştu.

“Piyasa diken üstünde”

İstanbul Tüccarlar Kulübü Başkanı İlker Önel, piyasanın diken üstünde olduğunu, fiyat mekanizmasının çok bozulduğunu vurgulayarak, dövizle kesilen fatura sayılarının artmaya başladığını kaydetti. İki firma arasında yapılan alışverişte eğer müşteri ticari kartla işlem yapıyorsa artık farklı fiyatların uygulandığını dile getiren Önel, “Eskiden bu tarz komisyonlara rastlanmazdı. Şimdi kartla peşin ödese bile komisyon uygulandığını öğreniyoruz” dedi.

Şu anda günlük oynaklığın yüzde 3-5 civarında olduğuna dikkat çeken Önel, “TL ile fatura kesenler peşin ödemesini iki gün sonra aldığı anda kur farkı yeme riski olduğunu bildiği için artık faturasını dövizle kesiyor, döviz ödeme istiyor. Gıda tarafında henüz dövizle fatura etme yok, ancak fiyatlarımız artık günlük dolar kuruna göre belirleniyor” ifadelerini kullandı. Özellikle ekim ve kasım döneminde yaşanan aşırı oynaklığın tahsilatlara da yansıdığını dile getiren Önel, herkesin ödemesini kısma eğiliminde olduğunu, özellikle yeniden mal almayı planlamayanların ödemesini daha az yaptığını kaydetti. Önel, aralıkta nakitte sıkışıklığın daha da artabileceğini sözlerine ekledi.

Doları dolara karşı koruma eğilimi

Silverline CEO’su Mustafa Laçın, eskiden piyasanın TL’yi dolara karşı korumaya çalışırken, şimdilerde doları dolara karşı korumaya çalıştığını, bu nedenle de peşinde de dövize döndüğünü dile getirdi. Laçın, “Eskiden dolar endeksli TL istenirken, bugün doğrudan dolarla peşin ödeme istiyor, ya da dolarla çek istiyor. Bizim sektörümüzde vadeli alımlar çok önemli. 120 güne kadar vade olabiliyordu. Şimdi en büyük sıkıntımız vadelerin de kısalması. Ama tedarikçi de haklı. O da kendi sermayesini korumak istiyor. Bu fırsatçılık değil” ifadelerini kullandı.

“Kimse kur riskine girmek istemiyor”

TOBB, Plastik, Kauçuk ve Kompozit Sektör Meclis Başkanı Yavuz Eroğlu, piyasada döviz formüllü fiyatlar üzerinden işlemlerin yapıldığını, ihracat şansı olanların kur riskine girmeyip dışarıya yöneldiğini söyledi. Sektörde dövizle satış trendinin 2018’den bu yana olduğunu belirten Eroğlu, ancak bu durumun artık geri dönülmez hale geldiğini dile getirdi. Geri Dönüşüm ve Kazanımcılar Derneği (GEKADER) Başkanı Fatih Eren de, piyasada fiyatların artık günlük olarak değiştiğini, dövizle kesilen faturaların arttığını söylerken bu noktada PETKİM’in satışlarını döviz üzerinden yapmasını eleştirdi. Eren, “PETKİM bile iç piyasaya satışlarını döviz ile yaparken son mamulde üreticinin fiyatını dövizle kesmek zorunda olması çok normal” ifadelerini kullandı.

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati: Öncelik yüksek faiz olmayacak

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nda devir teslim töreni gerçekleştirildi. Lütfi Elvan görev tesliminde kamu maliyesini en iyi şekilde devrettiğini vurgularken, Bakan Nebati "Önceliğimiz yüksek faiz değil, yatırım ve istihdam olacak" dedi.

ANKARA (DÜNYA) - Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Lütfi Elvan'dan devralarak görevine başladı. Devir teslim görevinde, Cumhurbaşkanının çizdiği ekonomik çerçeve içinde tam eşgüdümle görev yapacaklarını söyleyen Nebati, ekonomi yönetimindeki önceliklerini de açıkladı.

Nureddin Nebati törendeki konuşmasında "Güçlü, güvenilir, kararlı, iradeli ve tam bir eşgüdüm içinde, tüm kurum ve kuruluşların, ilgili kurum kuruluşların tamamının eş güdüm içinde çalıştığı, Cumhurbaşkanımızın belirlediği politikalar çerçevesinde adımlar atıldığı ve bu adımların uygulanması noktasında da her türlü özverinin ortaya konduğu bir süreci hep birlikte yaşayacağız inşallah" dedi.

Yeni dönemde uygulanacak ekonomi politikalarına yönelik açıklamalarda bulunan Nebati, Türkiye'nin tam ekonomik bağımsızlığının ana amaç olacağını vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Cumhurbaşkanımızın ve milletimizin yıllardır hayalini kurduğu ekonomik olarak tam bağımsız bir Türkiye vizyonu ile yeni bir yola girdik. Göreve gelen bizlerin en önemli önceliği yüksek faiz olmayacak. Yatırım, üretim ve ihracat artışını tetiklemek, bu

sayede cari açık ve dış borç gibi sorunları tamamen bertaraf etmek, istihdamı artırmak, ücret artışını sağlamak, Türkiye'nin iç dinamiklerini de dikkate almak kaydıyla, ulusal ve uluslararası tüm ilişkileri gözetererek ama asla kulağını sokaktan, işten, iş adamından, çalışandan uzak tutmayarak gereğini yapmak olacaktır.

Artık, işçinin de kendisini patron olarak hissettiği bir söylemi geliştiriyoruz. Bu ülkede, bugüne kadar sabit gelirliler nasıl ki enflasyona ezdirilmedi, emekliler ezdirilmedi, bundan sonraki yolculuğumuzda önceliklerimiz arasındadır.”

Nureddin Nebati, ekonomik kararları paydaşlarla birlikte alacağını, şeffaf, öngörülebilir, her türlü kuşkuyu gideren bir iletişim kuracağını, milletvekilleri ve daha önce içlerinde olduğu iş dünyası ve çalışanlarla yoğun görüş alışverişi yapacağını söyledi. Nebati, “Nasıl ki iş dünyamız her türlü ihtiyacını hızlı şekilde proaktif olarak karşılaya bir ekonomi yönetim gördü, bundan sonra çok daha azimli ekonomi yönetimi görecektir. Ekonomi yönetimi, reel, gerçek piyasanın sanayide üretim yapanın çalışanın hizmet edenin ihracat yapanın, tarımsal üretim faaliyetinde bulunanın, hasılı kelim emeğini sarfedenin hangi konumda olursa olsun bu insanların öncelikli olduğu bir konumda olacak” diye konuştu.

Lütfi Elvan: Görülmemiş kasa nakit ile bırakıyoruz

Lütfi Elvan ise kendi döneminde yapılan çalışmaları vurgulayarak, bu yıl sonunda GSYH'nin yüzde 2'sinin altında bir bütçe açığı ve yüzde 1'in altında cari açık bırakacaklarını söyledi. Elvan, salgında 150 milyar TL civarında gelirden vazgeçilmesine rağmen, 150 milyar TL daha az borçlanmayı başardıklarını ve yıl sonu itibarıyla faiz hariç bütçe açığı verileceğini belirtti.

Lütfi Elvan, Hazine'nin kasa hesabına yönelik değerlendirme de yaparak şunları kaydetti:

“Hazine kasamızı da tarihi yüksek bir seviye ile sayın bakanımıza teslim ediyoruz. Cari dengede önemli iyileşmeler sağladık. Yapısal olarak büyüme dönemlerinde cari açık yüksek oluyordu. Yüksek büyümeye rağmen milli gelirin yüzde 1'i civarında bir cari açıkla kapatacağız. Yapısal cari açığı azaltmak için çalışmalar yapıldı, altın ithalatının azaltılması, diğer alanlarda tedbirler aldık.

Reform programı çerçevesinde finansal kesimi güçlendirici tedbirler aldık. Bankacılığın gücünü korurken sermaye piyasasının güçlenmesine çalıştık. İstihdam 2020 ikinci yarısından itibaren önemli ölçüde arttı. Salgının istihdam üzerindeki yıkıcı etkisini telafi edebilen ülkeler arasında yer aldı.

Bütüncül yaklaşım güçlü büyümeyi beraberinde getirdi. Kendi kontrolümde olan kamu maliyesi alanında çok güçlü bir kamu maliyesi bırakıyorum. Vatandaşımızdan alınan verginin tek kuruşunu zayi etmedik, yine vatandaşımız için kullandık. DPT'de yetişmiş bürokrat olarak tüm konulara hep teknik açıdan yaklaşılmaya büyük özen gösterdim.”

03.12.2021

Nureddin Nebati TBMM'de yemin etti

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, TBMM Genel Kurulunda yemin etti.

TBMM Başkanvekili Süreyya Sadi Bilgiç, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından görevden af talebi kabul edilen Lütü Elvan'dan boşalan Hazine ve Maliye Bakanlığına Nureddin Nebati'nin atanmasına ilişkin tezkereyi okuttu.

Bilgiç, daha sonra ant içmesi için Nebati'yi kürsüye davet etti. Nureddin Nebati, kürsüye çıkarak yemin etti.

Avrupa Konseyi Türkiye'ye ihlal süreci başlattı

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) iş insanı Osman Kavala kararını yerine getirmediği için Türkiye'ye karşı ihlal sürecini başlatma kararı verdi.

Avrupa Konseyi, 4 yıldır cezaevinde tutulan **Osman Kavala'nın yargılandığı davada AİHS'i ihlal ettiği gerekçesiyle** 'ihlal sürecini' başlatıp başlatmamayı oylamak için toplandı. Türkiye'nin Avrupa ile demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan hakları ile ilgili ilişkilerinde çok daha olumsuz bir sürecin başlangıcını oluşturması açısından önem taşıyan toplantıdan 'ihlal sürecinin başlatılması' yönünde karar alındı.

Komite, bugün yaptığı toplantıda, ihlal prosedürünü eylül ayındaki kararı çerçevesinde verdi. Komite, eylül ayındaki toplantısında, 2 Aralık'ta Kavala'nın tahliye edilmemesi halinde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 46'ncı maddesi gereği Türkiye hakkında 'ihlal prosedürü' başlatma kararı almıştı.

TÜRKİYE İÇİN ÜYELİKTEN ATILMAYA KADAR GİDECEK ZORLU SÜREÇ BAŞLIYOR

Türkiye'nin AİHM kararını uygulamaması gerekçesiyle başlatılan ihlal prosedürü, Komite'nin bir dizi uyarı ve kararının ardından geldi.

Komite, Türkiye'yi kararın uygulanması için defalarca uyardı ve görüşünü bildirmesi için süre tanıdı. Türkiye ise ihlale neden olan tutukluluk halinin 18 Şubat 2020 tarihinde sonlandığını ve Kavala'nın şu anda başka bir suçtan tutuklandığını savundu.

AİHM'in Kavala'nın serbest bırakılmasına dair kararı gerçekleşene kadar Türkiye, Konsey'de giderek artan yaptırımlarla karşılaşacak. Bu yaptırımlar arasında Konsey'in bazı organlarında Türkiye'nin oy hakkının elinden alınması, Konsey'deki atamalarda uygulanan kotaların Türkiye'ye aleyhine kısıtlanması, diplomatik ilişkilerin alt düzeye düşürülmesi gibi bir dizi önlem bulunuyor. Kararın, Türkiye-AB ilişkilerinde de yeni bir kırılma noktası olması bekleniyor. Kavala hakkındaki AİHM kararının uygulanmamaya devam edilmesi halinde ise yaptırımlar, Türkiye'nin üyeliğinin askıya alınması ya da üyelikten çıkarılmasına kadar ilerleyebilecek. Ancak bu süreci bugüne kadar hiçbir üye devlet zorlamadı.

Avrupa Konseyi, 2010 senesinden bu yana Azerbaycan'a ihlal sürecini başlattı ve yaptırımları uygulamaya 2017'de başladı. Azerbaycan, muhalif İlgar Memmedov hakkındaki suçlamaları düşürmek zorunda kaldı.

HER AİHM KARARINI İHLAL, AYNI YAPTIRIMA TABİİ DEĞİL

AİHM, 10 Aralık 2019'ta açıkladığı Kavala kararında, "tutuklanmasının makul bir kuşkuyla dayandığını gösteren somut veriler bulunmadığına" ve "tutuklanma kararının Anayasa Mahkemesi önünde incelenmesinin çok uzun sürdüğüne" hükmetti.

Mahkeme, bu doğrultuda AİHS'nin özgürlük ve güvenlik hakkıyla ilgili 5'inci ve 18'inci maddesinin ihlal edildiğini, yani Kavala'nın "susturulmak istendiğine" karar verdi. Kararda ayrıca, Kavala'nın bir insan hakları savunucusu olarak susturulmasına yönelik "gizli bir amaç güdüldüğü" belirtildi.

AİHS'nin 18'inci maddesi, yetkinin suiistimal edilmesini yasaklamayı öngörüyor ve Sözleşme'de belirtilen hak ve özgürlüklerin yazıldıkları amaç dışında kullanılmalarının engellenmesini hedefliyor.

Bazı üye ülkeler, özellikle dış politikalarını ilgilendiren bir dizi AİHM kararını uygulamazken AİHM'in, 5'inci madde bağlantılı olarak 18'inci maddenin ihlali kararı ise oldukça nadir.

Kavala davasından önce Rusya'ya karşı Goussinski, Ukrayna'ya karşı Timoşenko, Gürcistan'a karşı Merabishvili ve Azerbaycan'a karşı Mammadov kararları var. Ancak Rusya, Ukrayna ve Gürcistan ihlal süreci başlatılmadan AİHM kararının gereklerini yerine getirdi. Azerbaycan ise AİHM'in 2014'te verdiği ihlal kararını 2020'de uyguladı.

Doğalgaza sanayide yüzde 20 zam, konutta fiyat değişmedi

Elektirik üretim santralleri ve sanayide kullanılan doğalgaza yüzde 20 zam yapıldı. Konutta kullanılan doğalgaz fiyatı değişmedi.

BOTAŞ Aralık ayı doğalgaz tarifesini yayınladı.

Buna göre, konutlarda kullanılan doğalgaza zam yapılmadı ancak büyük sanayi ve ticari kuruluşlara sağlanan doğalgaza yüzde 20 zam geldi. Elektrik santrallerinde kullanılan doğalgaz fiyatlarına da yüzde 20 zam yapıldı.

Siyasi Partiler Yasası, mart ayında TBMM'ye gelecek

AK Parti ile MHP'nin üzerinde çalıştığı ve “erken seçim” tartışmasının da önünü kapayacağı belirtilen seçim yasalarındaki değişiklik mart ayında TBMM'ye gelecek.

AK Parti ve MHP'nin uzun süredir üzerinde çalıştığı Siyasi Partiler Yasası (SPY) ile seçim yasaları mart ayında TBMM'ye gelecek. İktidar cephesi, bu adımın “erken seçim” tartışmalarının da önünü kapayacağını belirtirken, yasada 15 maddenin değişeceği kaydediliyor.

Cumhuriyet'ten Selda Güneysu'nun haberine göre, “Yüzde 7 seçim barajının” yanı sıra “milletvekillerinin seçildiği partiden istifasının zorlaştıran” ve “istifa eden vekillerin 20 sayısını bulsa bile grup kuramamasına” ilişkin hükümlerin düzenlemeye yer alması bekleniyor. Söz konusu düzenlemenin “MHP'nin isteği üzerine” yasal düzenlemeye eklendiği kaydedildi. SPY'de yapılan düzenlemeye anayasa hükmü gereğince 20 milletvekili çıkaran siyasi partiler grup kurabilecek ancak seçildikleri partilerden istifa eden milletvekillerine “aynı olanak” tanınmayacak. Milletvekilleri partilerinden istifa edip, 20 sandalye sayısına ulaşsa bile “grup kuramayacak.” Ayrıca bir milletvekilinin “ancak seçildikten belli bir süre sonra partisinden istifa edebileceğine” yönelik düzenlemenin de yasaya eklendiği belirtiliyor.

İrfan Donat

Besiciler ahırlarında hayvan sayısını azaltıyor

02 Aralık 2021 Perşembe, 10:17

Türkiye Odalar ve **Borsa**lar Birliği (TOBB) Hayvancılık Meclisi Başkanı Mehmet Şahbaz, Akıllı Tarım programına konuk oldu.

Bloomberg HT ekranlarından sektörün mevcut durumuna ilişkin çok önemli açıklamalar ve uyarılarda bulundu.

Biz de sohbetimizde öne çıkan notları sizlerle buradan da paylaşmak istedik.

Mehmet Şahbaz, besi çiftliklerinin artan maliyetler ve düşük karkas et fiyatları arasında sıkıştığını ve neredeyse iki yılı bulan uzun bir süredir zarar ettiğini ifade ediyor.

Şahbaz, ahırlarda hayvan sayısının hızla azaldığı uyarısında bulunarak, "Türkiye'de şuan besi çiftlikleri ortalama yüzde 25-30 kapasite ile çalışıyor. İşletmeler gitgide küçülüyor. Bu işten çıkanları yeniden sektöre döndüremezsiniz" uyarısında bulunuyor.

Mevcut şartlar düzelmediği takdirde önümüzdeki dönemde kırmızı et tarafında arz sıkıntısı yaşanabileceğini ifade eden Şahbaz, bunun maliyetinin tüm Türkiye'ye çok yüksek olacağını dile getiriyor.

Mehmet Şahbaz, programda sektöre dair şu tespitlerde bulundu: "Son 1 yılda yem maliyetlerimiz yüzde 100'ün üzerinde arttı. Aynı dönemde kırmızı et fiyatları yüzde 27 arttı. Her şeyin yüzde 100 arttığı bir ortamda kırmızı etin fiyatı nasıl sadece yüzde 27 artıyor? Çünkü üreticiler zarar ediyor ve bu duruma dayanamayarak birer birer

sektörden çıkıyorlar. Bu sektör böyle devam ederse yakında Türkiye'ye ithal besiciler gelir. Besicilik sektörü çok zor durumda. İki yıldır sektör zarar ediyor. Zararına kim çalışır? Karkas et maliyetimiz 65 TL iken satış fiyatımız 55 TL civarında. Türkiye'de besi çiftliklerinin kapasitesi her geçen gün düşüyor, işletmelerde doluluk oranı yüzde 30 civarında..."

Adana'da 30 bin kapasiteli besi işletmesine sahip olan Mehmet Şahbaz, Şubat ayında gerçekleştirdiğimiz sohbetimizde işletmesinde 16 bin baş hayvanı bulunduğunu söylemişti. Aradan geçen 9 ay sonra işletmesindeki hayvan sayısını sorduğumda 30 Kasım itibariyle sayının 9 bine düştüğünü söyledi.

Şahbaz, "Sattığımız malın yerine yeni mal koymuyoruz. 9 binden de şiddetle çıkmaya çalışıyorum. En azından bir tane yetkili gelip de 'Senin 30 bin büyükbaş hayvanlık kapasiten var. Sen 9 bine niye düştün?' diye sormuyor ki..." dedi.

Et ve Süt Kurumu'nun (ESK) işlevsiz durumda olduğunu ve regülatör görevini yerine getirmediğini savunan Şahbaz, "ESK, bana göre Türkiye'de çok yanlış işleyen bir kurum. Bizim karkas eti 65-67 TL'ye mal ettiğimiz bir ortamda ESK bizden alacağı hayvanları 42 TL'ye kesmek istiyor" yorumunda bulundu.

Şahbaz, mevcut şartlar yüzünden kırsaldaki dengelerin de bozulduğundan bahsediyor.

Artık köylerde hayvancılığın bitme noktasına geldiğinin altını çizen Şahbaz, "Eskiden köylerde her evde 10-20 tane inek olurdu, dana olurdu, koyun olurdu. Artık maalesef köydeki insanlar da etini, sütünü, yumurtasını marketlerden alıyor. Köylerde hayvancılık bitti, köyler hızla boşalıyor. Besicilik sektörünün umudu kalmadı. Üretici, 'satayım, kurtulayım' anlayışıyla hareket ediyor. En büyük tehlike bu... Zaten 20-30 ya da 50 hayvan besleyenler bu işten çıktı şimdi büyükler de çıkıyor" dedi.

Tarım sektöründe işten çıkarmaların da çoğaldığını ifade eden Şahbaz, "Çünkü ahırlarda hayvan yok. Hayvan olmayınca, insan da olmuyor. İşletme sahipleri kapasiteleri düştüğü için işçileri de çıkarmak zorunda kalıyor" derken kendisinin de mecburen 9 çalışanını işten çıkarmak zorunda kaldığını söylüyor.

Tarım Bakanlığının sektöre yönelik yaklaşımını da merak edip soruyoruz Mehmet Şahbaz'a ve şu yanıtı alıyoruz: "Bakanlık şunu söylüyor... 'Değerlendiriyoruz, sorunlarınızı biliyoruz...' Ya değerlendirecekseniz artık değerlendirin... Değerlendireceğiz diyerek bu işler olmuyor.. Bunun bir maliyeti var, Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yok. Bunun bir girdisi var, bir çıktısı var, sonuçta maliyetler ortada."

03.12.2021

Hayvancılık sektörü zor bir süreçten geçiyor.

Maliyet ve satış fiyatları arasındaki dengesizliğe bir de piyasalardaki istikrarsızlık eklenince onarılması zor tahribatlar yaratıyor sektörde.

Şimdi merak edilen iki seçenekli soru şu: Mevcut durum sadece izlenecek ve sektör kaderine mi terkedilecek yoksa müdahale edilerek hem üretici hem de tüketiciyi koruyacak hamleler mi atılacak?

İlk seçeneğin faturasının sadece sektöre çıkmayacağını belirterek noktayı koyalım.

Yabancı için çok kelepir bir ülke olduk!

Alaattin AKTAŞ

03 Aralık 2021 Cuma

✓ **Kur arttıkça yabancı yatırımcı Borsa İstanbul'u adeta yeniden keşfediyor. Dün itibarıyla ocak ayına göre aynı miktar dövizle yüzde 50 daha fazla hisse senedi almak mümkün hale geldi.**

✓ **Yeni ekonomi politikası yatırımları gerçekten artıracak, öyle anlaşıyor. Ama bu artış yabancıların Türkiye'de varlık edinmesi yoluyla gerçekleşecek. Elimizdekileri ucuza kaptırmış olacağız.**

Yüksek döviz kuru herhalde en çok Edirne ve Van esnafına yaradı. Edirne'yi Bulgarlar, Van'ı da İranlılar adeta ihya ediyor. Öyle ki dün gelip iki dolara aldıklarını, bugün bir buçuk dolara alma durumuna eriştiler. Onlar için fiyatlar sürekli geriliyor. Bilmem izliyor musunuz özellikle Bulgarları... Ağızları kulaklarında "Fırsat olsa daha çok geleceğiz, ne buluyorsak alıyoruz" diyorlar.

Edirne ve Van'daki alışveriş masum bir ticaret. Hiç olmazsa oradaki esnaf para kazanıyor. Ama ülkenin varlıklarının kelepir fiyata gidiyor olması; işte orada durup düşünmek gerek.

Borsa İstanbul'a son dönemde hiç görülmedik bir yabancı akını var. Sahi, bizim şirketlerimiz birden çok karlı hale mi geldi, birden niye bu kadar gözde olduk?

Nedeni çok açık, daha az dövizle aynı hisse senedini almak mümkün hale geldi de ondan!

Endeks bir fiyat olsaydı...

Borsa endeksi hisse senetlerinin bir anlamda ortalama fiyatı gibi. Bu çerçeveden bakarak şöyle bir hesap yapalım.

Bir yabancı ocak ayında (ay ortalaması bazında) 1.000 dolar getirdiğinde eline 7.39 liralık kurdan 7 bin 390 lira geçiyordu. Bu yabancı eline geçen bu TL ile $(7.390/1.528)$ 4.8 adet endeks alabiliyordu.

Dün öğleden sonranın verileriyle bir hesap yapalım şimdi de. Bir yabancı 1.000 dolar getirip 13.5 dolayındaki kurdan TL'ye döndüğünde eline 13 bin 500 lira geçiyor ve bununla 1.875 düzeyinde bulunan endeksten artık tam $(13.500/1.875)$ 7.2 adet alabiliyor.

Doların miktarı aynı ama alınabilen endeks 4.8'den 7.2'ye çıkmış durumda. Bakar mısınız, tam yüzde 50 artış var.

Yabancı alım yaptığı için hisse senedi fiyatları da yükseliyor ancak kurdaki artış öyle hızlı ki, hisse fiyatlarındaki artışa adeta fark atıyor.

Kar cebe konmak istendiğinde...

Yabancı yatırımcılar ya da yurtdışı yerleşikler kasım ayında 1.1 milyar dolara yakın alım yaptı. Bu, yılın en yüklü alımı olarak kayıtlara geçti.

Yabancıların kurdaki yükseliş sürmesine rağmen geçen hafta 65 milyon dolarlık satış yapmış olması eğilimin bozulduğunu göstermiyor. Zaten geçen haftaki satış çok da önemli boyutta değil.

Genel eğilimde bir bozulma yok. Kur artmaya devam ettiği sürece yabancı ilgisinin de sürmesi bekleniyor.

Ama bir aşamada elde edilen kar cebe konmak istenecek. Acaba o ne zaman gerçekleşir?

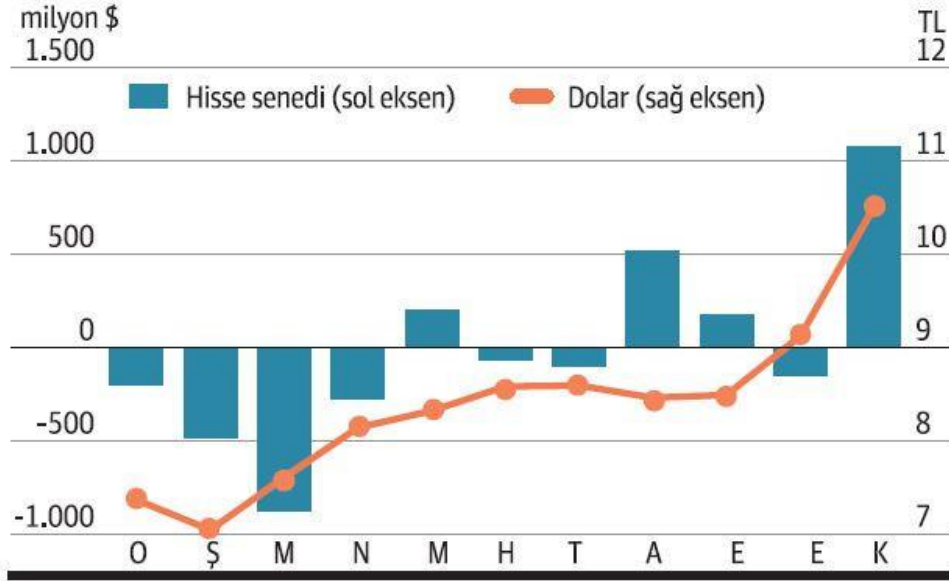
Yabancıyı en mutlu edecek, en çok sevindirecek gelişme, kurun birden çok hızlı bir şekilde aşağı gelmesi olacaktır.

13 liradan 1.000 dolarına 13 bin lira al, bir süre hisse senedinden de kazanç sağla, sonra birkaç ay geçince bu sefer 12 liradan ya da daha düşük bir kurdan çık!

Böyle bir durumda hisse senedinden hiç kazanç sağlanmasa bile kurdan kaynaklanan ciddi bir avantaj söz konusu olacak demektir.

Dolayısıyla kurun birden geri dönmesi sonucunu doğuracak adımların atılması durumunda yabancıların büyük bir hızla çıktığına tanıklık ederiz. Tabii ki o durumda hisse senedi fiyatlarında da bu kez önemli ölçüde gerileme yaşanması kaçınılmaz olur.

Yabancıların hisse senedi hareketi ve dolar

Dolar arttı mı yabancı hücum ediyor

	H.senedi (Milyon \$)	Dolar kuru	BIST endeksi
Ocak	-202	7,39	1.528
Şubat	-486	7,07	1.529
Mart	-881	7,63	1.492
Nisan	-275	8,16	1.395
Mayıs	197	8,34	1.435
Haziran	-66	8,60	1.420
Temmuz	-98	8,61	1.371
Ağustos	515	8,48	1.441
Eylül	171	8,51	1.425
Ekim	-154	9,14	1.434
Kasım	1.073	10,52	1.683
5 Kasım	274	9,57	1.555
12 Kasım	480	9,76	1.622
19 Kasım	384	10,23	1.714
26 Kasım	-65	11,79	1.790

Veriler ay-hafta ortalamasını gösteriyor

Blok alımlar daha önemli

Yurtdışı yerleşiklerin borsadan hisse senedi almasından öte çok daha yüklü alımlar da gündeme geldi ve bu gidişle gelecek.

Kimi şirketlerdeki yabancı ortaklar paylarını daha da artırmak için herhalde bundan daha uygun bir ortam bulamaz. Bunun örneklerini gördük zaten.

Kurdan kaynaklanan ucuzluğumuz, yabancıların iştahını kabartıyor. Uygulanan bu ekonomi politikasının yatırımları artıracığı söylenirken farkında olunmadan aslında yabancı yatırımlara vurgu yapılıyor gibi.

Bizim yerli yatırımcının bu kurla yeni yatırımlara girişmesi ya da işini büyütecek adımlar atması zaten hiç mümkün görünmüyor. Ama yabancı için durum tam tersi. Dolayısıyla “Yatırımlar artacak” söyleminin, en azından yabancılar anlamında doğru bir yönü var.

Ne var ki yabancılardan beklenen yatırım umulduğu gibi sıfır yatırım değil, mevcut payı artırma ya da kurulu tesisleri satın alma biçiminde olacaktır.

Ürettiğini “fiyata bağımlı” satabiliyorsan...

Ferit Barış PARLAK

03 Aralık 2021 Cuma

Bir mal/hizmeti, fiyatına bağımlı olarak satabiliyorsan...

O mal/hizmet gelişmenin, kalkınmanın, refahın aracı olamaz...

* * *

Verileri somut ve doğru bir şekilde ortaya koymamız, fırsatları/tehditleri anlamamız; bu veriler ışığında bakış açımızı, odağımızı değiştirmemiz gerekiyor...

* * *

Örneğin, dış ticaret açığını açıklarken...

“Enerji hariç hesapladığımızda fazla veriyoruz!” cümlesini anlayamıyorum...

* * *

“Bilançoya, elektrik faturasını eklemesek kârdayız!” diyebilir mi bir üretici?

* * *

Dış ticaret verilerini açıklarken...

Niceliğe bakıp; miktar, kg fiyatı, yerli oranı, dünya fiyatları ile karşılaştırma gibi niteliksel istatistiklere odaklanmamamızı anlayamıyorum...

* * *

“5 konteyner mal gönderdik, süperiz... Dünyada fiyat nedir/ne olacak, kâr ettik mi, ne kadar katma değer yarattık bilmiyoruz, göreceğiz!” diyebilir mi bir üretici?

03.12.2021

* * *

Dış ticaret açığını kapatmak için...

“Düşük faiz politikası uygulayacağız” cümlesini anlayamıyorum...

* * *

“Paramız var; her ne mal/hizmet olursa olsun, nerede, nasıl, kimlerle, hangi şartlarda üretirsek üretelim ihraç ederiz” diyebilir mi bir üretici?

* * *

Dış ticarette, ihracatı artırmak için...

“Fiyat sayesinde, rekabet edebilirliğimizi artıracamız...” cümlesini anlayamıyorum...

* * *

Geliştirme, çeşitlilik, kalite, teknoloji kullanım yoğunluğu gibi faktörler temelli rekabet, sürdürülebilir ve kalkınma/refah getiren rekabettir...

VELHASIL...

“Fiyata bağımlı” rekabet, genele yayılmayan, kısa vadeli bir büyümenin aracıdır...

Geliştirip ürettiğini, “fiyattan bağımsız satabilmek”:

Ekonominin temelini/üreticiyi/çalışanı güçlendirir...

Öğreticidir, geliştiricidir, sürdürülebilirdir...

Büyümeyle birlikte toplumsal refahı, kalkınmayı getirendir...

Abdulkadir Selvi

Nebati, yeni ekonomi politikalarının mimarlarından

3 Aralık 2021

22 KASIM tarihinde yapılmıştı kabine toplantısı. Toplantıdan sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, baş başa 1 saate yakın görüşüyorlar.

Yeni bir ekonomi politikası ile karşı karşıyayız. **Lütfi Elvan**, alınan bazı kararları, yapılan bazı uygulamaları doğru bulmuyordu. Ama hem bakan olarak görev yaparken kendi doğrularının arkasında durdu hem de ayrılırken, bir siyasi nezaket örneği ortaya koymayı başardı. İnsanlar bakan olabilir, hatta başbakan ya da cumhurbaşkanı olabilir. Ama önemli olan o görevlerden ayrılırken ortaya koydukları tavidir. Görüyoruz bir dönemler bakanlık, başbakanlık ve cumhurbaşkanlığı koltuklarında oturan kişilerin sonradan ne yaptığını.

LÜTFİ ELVAN-ERDOĞAN GÖRÜŞMESİ

Lütfi Elvan'ın bir süredir istifasını verdiği ama kabul edilmediği konuşuluyordu. Ama işin aslı **Lütfi Elvan** 22 Kasım tarihindeki görüşmede Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'dan sözlü olarak affını istemiş, uygun gördüğü bir tarihte ayrılabilceğini ifade etmişti. Ama bu durumun sürdürülemez olduğu biliniyordu. AK Parti grubundan sonra **Lütfi Elvan** talebini tekrarlayınca, bir krize meydan vermeden değişim gerçekleştirildi.

TWEET'LERLE SİNYALİNİ VERMİŞTİ

Sonunda yeni ekonomi politikalarını savunan, siyasi birikimi ve bakan yardımcılığı deneyimi olan **Nureddin Nebati**, Hazine ve Maliye Bakanlığı görevini üstlendi. Böylece ekonomi yönetiminde görüş ayrılığı ortadan kalkmış oldu. Ayrıca bakan yardımcısı olması nedeniyle bir kopukluğa meydan verilmedi. **Nebati**, 26 Kasım Pazar günü attığı tweet'te bunun sinyalini vermişti. Çünkü o tweet'leri Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın bilgisi dahilinde atmıştı. **Nebati**, faizlerin düşürülmesi konusunda Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'la aynı fikirdeydi. Tweet'inde de, "2013'ten beri düşük faiz politikamızı her uygulamaya yeltendiğimizde güçlü bir itirazla

karşılaştık. Bu sefer bunu uygulamakta kararlıyız” demişti. Bu bir meydan okumaydı. Hakeza **Nebati**,“Mevcut piyasa koşullarında politika faizinin enflasyonun altında tutulmasında herhangi bir sorun yoktur. Talep enflasyonunu azaltmak için faizlerin arttırılması gerekirken, küresel salgının neden olduğu arz enflasyonunu azaltmak için faizlerin düşürülmesi gerekmektedir” diyerek, yeni ekonomi politikalarının yanında güçlü bir şekilde yer almıştı.

YENİ ANLAYIŞ

Artık ekonominin dümeninde **Nureddin Nebati** var. Yeni bakan için düşük faiz ve yüksek büyümeyi esas alan üretim ekonomisine dayalı yeni politikalarının sahiplerinden biri diyebiliriz. Zaten devir teslim töreninde de, **”En önemli önceliğimiz yüksek faiz değil, yatırım ve istihdamdır”** diyerek bunun işaretini verdi.

Milletvekilliği döneminden bu yana tanıdığım Hazine ve Maliye Bakanı **Nureddin Nebati**, bu topraklar için derdi ve davası olan birisidir. Zor bir dönemde ateşten gömlek giydi. İşinin kolay olduğunu söylemek mümkün değil. Çünkü yeni ekonomi modeliyle aynı zamanda bir zihniyet devrimine imza atmaları gerekiyor. Bunun için öncelikle piyasalara güven veren bir yönetim ortaya koyması gerekiyor. Çünkü ekonominin yarısı güven demektir.

Dilerim ekonomide başarılarla imza atan bir bakan olarak anılır. Kendisine başarılar diliyorum.

MERSİN’DE SAĞDUYU ÇAĞRISI

CHP’nin hafta sonu Mersin mitingi var. **Kılıçdaroğlu**, Mersin mitingine büyük önem veriyor. Çünkü Mersin’i diğer illerdeki mitingler takip edecek. Mersin mitingi için, **“Milletin sesi”** sloganı seçilmiş.

Miting yapmak, iktidarı eleştirmek, erken seçime zorlamak muhalefetin demokratik hakkıdır. İktidara düşen CHP mitinginin güvenliğini sağlamaktır, dilerim Mersin mitingi bir demokrasi bayramı şeklinde geçer.

CHP’nin Mersin mitingi öncesinde beni tedirgin eden bir gerilim yaşandı. Belediye Meclisi toplantısında Çamlıbel Balıkçı Barınağı konusunda Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı **Vahap Seçer** ile Akdeniz Belediye Başkanı **Mustafa Muhammed Gültak** arasında bir tartışma yaşanıyor. Şimdi bu tartışmanın detaylarına girmek istemiyorum. CHP ve AK Parti gençlik kollarından bir grup genç Belediye Meclisi’ne gelerek olaya karışıyor. Anlayacağınız gerilim tırmanıyor. Ama asıl olaylar da ondan sonra çıkıyor.

SİLAH İDDİASI

Belediye Meclisi toplantısının çıkışında iri yarı birisi AK Partili Akdeniz Belediye Başkanı **Gültak**'ın üzerine yürüyor. Gerginliği önlemek için araya giren Akdeniz Belediye Başkanı'nın koruması daha sonra karakolda verdiği ifadesinde, şahsı olay yerinden uzaklaştırmak için beline dokunduğunda sert bir cisim olduğunu hissettiğini ama bunun silah olup olmadığını bilmediğini söylüyor. Olaya polis müdahale ediyor. Silah bulunamıyor. Ama kargaşa sırasında, "**Sonunda hepsine ateş edeceğim**" diye bir ses kaydı bulunuyor. Dilerim doğru değildir.

Bu olayla ilgili olarak hem Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı **Vahap Seçer**'le hem de Akdeniz Belediye Başkanı **Mustafa Muhammed Gültak**'la konuştum. İfade tutanaklarını okudum, video görüntülerini izledim.

AMAN HA DİKKAT

Yarın CHP'nin Mersin mitingi olduğu için yukarıda yaşanan gerilime değinme ihtiyacı hissettim. Tüm taraflara sağduyu çağrısı yapmak istiyorum. Çünkü yarın CHP mitingi var. Siyasi partilerin mitingleri demokrasi bayramı gibidir. Bu mitingin de huzur içinde yapılmasını ve Mersin'i gelecek, Türkiye'yi rahatsız edecek bir olaya meydan verilmemesini diliyorum.

Esfender KORKMAZ

Piyasada TL geçmiyor

3 Aralık 2021 Cuma

İnşaat yapan bir arkadaş anlatıyor... *"Demir almak istedim. İlk gün henüz fiyat belirlenmedi. Saat 15,00'te belli olur. Dediler. Saat 15.00 oldu. Kur aşırı hareketli yarın bakalım dediler. Demiri iki gün sonra alabildim."*

Tershaneden fiyat alan başka birisi anlatıyor... *"Montaj için fiyat istedim. Euro olarak verdiler. Oysaki montaj maliyeti içinde ithal girdi yüzde 10 dolayındadır. Yüzde 90 işçiliktir."* Yani işçilikte Euro'ya bağlandı.

Önceleri Türkiye'de çift para sistemi vardı. Şimdi fiilen TL kalktı. Piyasa TL kabul etmiyor. Artık tek para olarak dolar veya Euro kabul ediyor.

Milli Parası olmayan bir ekonominin iktisat politikası olmaz ve bu durum sürdürülemez.

Merkez Bankası, önce **kuru piyasa belirler, müdahale etmeyeceğiz** dedi. Sonra 500 milyon dolar satacağını söyledi. Ama 500 milyon dolar kuru etkilemez. Etkili olması için 10 milyar doların üstünde bir satış yapması gerekir. Kaldı ki hem net rezervi eksi, hem de satsa bile geçici olur. Zira bir yandan Cumhurbaşkanı isteyerek, *"yeni bir politika deniyoruz... Kur artarda düşer, düşük faiz devam edecek"* diyerek, kur artışını körüklüyor. Öte yandan Merkez Bankası bağımsız değil ve yarın ne yapacağı da belli değil. MB'ye olan güven de dip yapmış. TL'ye hakim değil.

Cumhurbaşkanı tek başına kuru bilinçli olarak artırdığı için ve bunu politika olarak benimsediği için, iktidar açısından çözüm diye bir sorun yoktur. Cumhurbaşkanı çözümü düşük faiz yüksek kur olarak görüyor.

Böyle bir politika, normal bir ekonomide denenebilir. Ama yine de kur şokları bozucu etki yapar. Türk ekonomisinin içinde bulunduğu konjonktürde, üretimi dışa bağımlı olan bir ekonomide, Milli paranın geçmediği bir ekonomide, tek çözüm yolu, TL'nin geçerli para olması için faizleri artırmak ve İMF'ye gitmektir. İMF'den gelecek 100 milyar dolar ancak kurları etkiler.

Denenen politikanın ilk etkisi; ithal girdi ve içerde dolarla işlem yapılması nedeniyle önceden bindirmeli enflasyondur. Enflasyonun yaratacağı sorunlardan birisi, TÜİK'in enflasyonu ne kadar doğru açıklayacağı konusunda toplumda oluşan kuşkulardır. Toplum; açıklanan enflasyonun yaşadığı enflasyondan çok farklı olduğunu görünce, devlete karşı güven sorunu oluşuyor.

İkincisi, cret ve maaşlar, açıklanan enflasyona göre dzeltildiğı için, işçi ve mamurun satın alma gücü düşüyor. Dahası büyüme var deniliyor ve fakat işçi ve memura büyümeden pay verilmiyor. Kabaca maaş ve ücretler hiç olmazsa mutfak enflasyonu kadar yüzde 30 ve büyüme yüzde 7 olarak, yüzde 37 ile yüzde 40 arasında artırılmalı ve asgari ücret vergi dışı tutulmalıdır.

ncs; üretimde yavaşlamadır. Sanayici, depodaki malını satmıyor. Bekletiyor. Çünkü kurdaki hızla artış nedeni ile aynı malı yerine koyamayacağını biliyor. Mamafih, yazın hareketlenen üretim, dördüncü çeyrekte eksi değere düşebilir.

TL bu kadar hızlı değer kaybederse ve kriz derinleşirse, içerde Döviz borcu olanların ödeme sorunu ve bankaların dönmeyen kredilerinde risk daha da artar. Bankalar da zora girebilir. Türkiye' dış borçlarında temerrüt yaşayabilir.

İnşallah bu sorunları yaşamayız. Ama risk büyüktür. Aslı sorun da ekonomik sorunlar nedeniyle Türkiye'nin zayıf görünmesi ve komşu ülkelerden gelebilecek dış tehdittir.

İbrahim Kahveci

Başka bir dünya...

Başka bir dünya olduğu aşikâr. Çünkü bu dünya gerçekleri ile örtüşmüyor.

Bir aydır “piyasada dövizleri Merkez Bankası topluyor, ihtiyacı karşılayacak döviz bırakmıyor” diyor ve rakamları yazıyorum.

Ama kürsülerden “Bu ekonomi modelimizi her denememizde şer güçler saldırıyor, bakın dolarla bizi sınıyorlar” diyorlar.

Yahu matematik var.

Yahu bilim var.

Yahu akıl var.

Hani para kaybedersiniz ve sonra kazanırsınız ama realiteyi kaybedince yeniden kazanmak zor oluyor.

Bakın dün Merkez Bankası Başkanı bizzat “döviz rezervlerimiz istikrarlı şekilde artıyor ve artırmaya devam edeceğiz” dedi. Resmen ‘ülkeye gelen döviz ben topluyorum’ dedi aslında.

Ama gerçeğin ne hükmü var ki.

Varsın biz döviz şer güçler yükseltiyor diyelim. Nasılsa bizim dünyamız farklı...

Bir başka gerçek hikâye de şu: Öncü göstergeler, sanayiciler, tüccarlar vs herkes fiyatlandırma yapamadıklarını, üretimlerinin sekteye uğradığını, ekonominin durmaya başladığını söylüyor.

Ama kürsüler başka dilde.

Meğerse yeni ekonomi denemesine geçince uçmaya başlamışız. Hem de hemen uçuyoruz.

Oysa elektrik tüketimindeki büyümenin yavaşlaması, ithalatta yatırım malının azalma eğilimine girmesi, İSO-PMİ ve MÜSİAD-Sameks endeksleri başka şey söylüyor.

Gerçi göstergelerin ne önemi var ki? Ülkemizde rakamların dili başka, siyasetin dili başka.

Kurum Başkanı bile kendi rakamına bakmadan konuşabiliyorsa daha ne söylenebilir ki?

Bugün herkes ülkede pahalılık ve geçinme sıkıntısının sürekli arttığını görüyor. Sokaklarda kuyruklar almış başını gitmiş ve bu yoksulluk verileri rakamlara da yansıyor.

Ama kürsülerden ne kadar mutlu mesut olduğumuz haykırılıyor.

Aslında en büyük gerçeği dün verdik. Ülkede toplam faiz gideri yıllık 550 milyar civarında olacak. Bu faiz giderinin karşılığında tasarruf sahiplerinin aldığı faize hiç değinmiyorum bile. Nitekim yılın ilk 9 ayında ülkemiz de bankaların net faiz geliri sadece 145 milyar lira.

Faizden yılda 100-150 milyar lira tasarruf yapacağız diye sadece üç ayda kurları patlattık. Ve bu sayede ülke borçlarını 3,2 trilyon lira artırdık.

Acaba kim nasıl 150 milyar için 3,2 trilyonu yakar?

Bu sayede ülkemiz ucuzluk cenneti oldu. Ama yabancılara....

Şirketlerimiz sudan ucuza geldi.
Değerlerimiz 5 paraya düştü.
Ama kahramanlık yazabiliyoruz yine.
Çünkü bu dünya başka dünya.
Bu dünyada rakam yok
Bu dünyada bilim de yok
İşte o nedenle
Ülkenin batışını bile
Kurtuluş savaşı olarak
Sunabiliyoruz.

03 Aralık 2021, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Artık savaş tehlikelidir

Globalleşme öncesi dünyada savaş hep ölçülü olurdu. Yani dünya savaşı falan kopması hayal bile edilmezdi. Düşünün ki İkinci Dünya Savaşı'nda İngiltere, Fransa, Almanya devreye girince bütün dünya altüst oldu.

Oysa 1871'de Alman komutan **Von Moltke**, Paris'i işgal edince, Paris işgal edilmişliğiyle kaldı. Bu **Moltke**, zamanında Osmanlı'ya topçu dersleri veren "**Büyük Moltke**"dir. Bunun yeğeni olan **Moltke** ise Birinci Dünya Savaşı'nda Alman ordusunun komutanıydı, hem ordu yenildi hem de **Büyük Moltke**'nin mezarı dağıtıldı.

ABD DE GÜVENDE DEĞİL

Globalleşen dünyadaki savaşlarda, mesela Kore'de kaç tane devlet işe karışmıştı? Kore tarafında Rusya vardı, Çin vardı; Amerika tarafında Türkiye vardı, Yunanistan, İngiltere, Belçika, Fransa vardı.

Bunları şimdi düşünmemizin sebebi şu: Ukrayna ve Belarus yüzünden Amerika'yla, NATO'yla müthiş gerginlikler konuşuluyor. Yani savaş oldu olacak gibi ama olamaz. Çünkü dünya savaşı kopar.

Globalleşen dünyada özellikle Amerika'nın, Almanya'nın, Rusya'nın, Çin'in adının karıştığı anlaşmazlıklardan sıcak savaş beklememeliyiz. Bunlar birbirlerine zarar verecektir ama İkinci Dünya Savaşı'nda görüldüğü gibi Amerika'nın gidip bir ülkeye iki tane atom bombası atması mümkün değildir.

Çünkü baktığınız zaman aynı özelliklere sahip, üstelik daha uzun menzilli füzelerin Kuzey Kore'de de, Rusya'da da, Çin'de de bulunduğunu görüyoruz. Yani Amerika birilerinin kafasını kızdırırsa New York da, Washington da atom bombasıyla bombalanabilir. Bu da mümkün değildir.

DİPLOMATİK USTALIK

Biz Türkiye olarak anlaşmazlıklarımızı hep lokalize etmeye çalışıyoruz. Örneğin, Doğu Akdeniz nedeniyle Fransa'yla, Yunanistan'la, Güney Kıbrıs'la savaşmamız

03.12.2021

işten bile değildir. Ama **Tayyip Erdoğan** meseleyi diplomasi sahasında ustaca sürdürüyor ve Doğu Akdeniz'deki haklarımıza kimse dokunamıyor.

Atatürk'ün "**Yurtta sulh, cihanda sulh**" sözü güzel bir ilkedir. Ama yurtta sulha sahip olmak için neredeyse bütün dünyayla savaşmadık mı? İngiltere, Fransa, İtalya, hatta Yunanistan, Türkiye'yi işgal etmedi mi? Vurgulamak istediğimiz nokta bu. Yeni dünyada savaş eskisine göre çok tehlikeli ve risklidir. Bunun bilincinde olan ülke de Türkiye Cumhuriyeti'dir.